

ENVIRONMENT PROJECT

2021-22

SYBA

Sr. No.	Name of The Student	Name of the Project
1.	Andhale Mayur Pandurang	महाराष्ट्रातील अभयारण्ये
2.	Barde Rushikesh Laxman	महाराष्ट्रातील मृदेच्या प्रकारांचा अभ्यास
3.	Bhosale Ravindra Babasaheb	मृदा प्रदूषण
4.	Bidve Saurabh Balasaheb	जलसिंचनाच्या नवीन पद्धती
5.	Chaudhar Sonali Sitaram	जागतिक तापमानवाढ
6.	Dabhade Hutvika Nilesh	ओझोन थराचा न्हास
7.	Datir Omkar Bhausahab	रस्ते मार्ग व लोहमार्गाचा पर्यावरणावर होणारा परिणाम व उपाय
8.	Gadekar Dipa Dattu	सहयाद्री घाटाचे महाराष्ट्रासाठी असलेले महत्व
9.	Gangurde Vaibhav Sharad	देव नामस्मरण व त्याचा मानवी आरोग्यावर होणारा सकारात्मक परिणाम
10.	Ghugde Sagar Divanji	उत्तर भारतीय नद्या
11.	Ghugde Saurabh Tukaram	केंद्र सरकारने मागील ५ वर्षांत पर्यावरणा संदर्भात केलेल्या कामांचा आढावा
12.	Gite Vaibhav Bhausahab	आश्वी खुर्द येथील प्रमुख पिके
13.	Kadam Sunil Rajesh	संकीर्त गायी संगोपन गोठे
14.	Kangane Anita Subhash	वायू प्रदूषण
15.	Kapadi Bharti Bhimraj	मानवी हक्क आणि पर्यावरण
16.	Khemnar Mangesh Ashok	भंडारदरा धरण
17.	Kolse Shital Dattu	उस पिकाचे मृदेवरील परिणाम
18.	Labade Ashvini Chandrabhan	भारतातील वने
19.	Mali Bhagwan Laxman	अन्नसाखळीत सापांचे स्थान
20.	Mundhe Priti Baban	माझ्या गावाची ऐतिहासिक माहिती
21.	Muntode Pritam Raju	माझ्या गावाची ऐतिहासिक माहिती
22.	Nagare Kiran Dinkar	नदी जोड प्रकल्प
23.	Phad Komal Arun	आपल्या भागातील डाळिव पिकावरील रोग
24.	Rakshe Sai Balu	नदी जोड प्रकल्प
25.	Salkar Shashikant Umesh	माझ्या गावाची ऐतिहासिक माहिती
26.	Sanap Sonali Sanjay	भारतीय फुले
27.	Sangale Chitra Jalindar	भारतीय वने
28.	Sangale Pooja Jalindar	आपल्या परिसरातील देशी गायी संगोपन गोठे व त्याचे अर्थकारण
29.	Sangale Tushar Dinkar	भारताचे प्रमुख प्राकृतिक विभाग
30.	Sayyad Jamil Hamid	महाराष्ट्रातील प्रमुख खनिजे
31.	Sonawane Shubham Sarjerao	जैवइंधने
32.	Sose Tushar Arun	आपल्या भागातील प्रमुख पर्यटन स्थळे
33.	Suryawanshi Sachin Hari	आश्वी खुर्द - गुरुवार बाजार - शेतकरी विक्रेते प्रमाण
34.	Thete Abhiraj Bapusaheb	माझे गाव
35.	Varpe Siddhi Dattatray	वायू प्रदूषण, ध्वनी वर्धकाचे (DJ) मानवी आरोग्यावर होणारे परिणाम
36.	Wadekar Akshay Bhausahab	आश्वी खुर्द येथील रासायनिक खतांच्या विक्रीचे प्रमाण
37.	Yarmal Mahesh Sonyabapu	मृदा प्रदूषण

Principal
 Arts, Commerce, Science & Comp.Sci.
 College, Ashvi Kd., Tal. Sangamner,
 Dist. Ahmednagar

कुला, वानिज्य, विज्ञान व संगणकशास्त्र महाविद्यालय
आरवी केंद्र

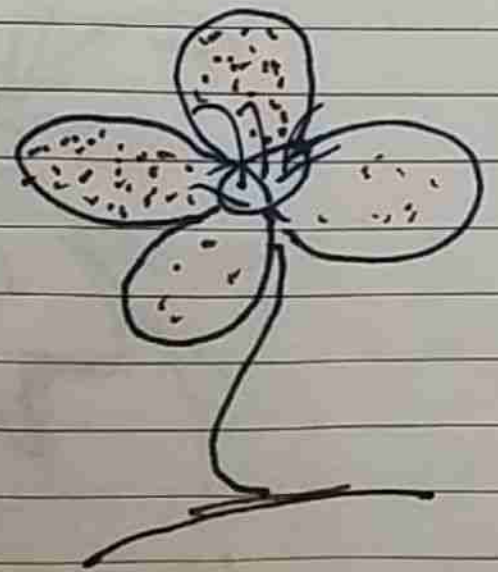
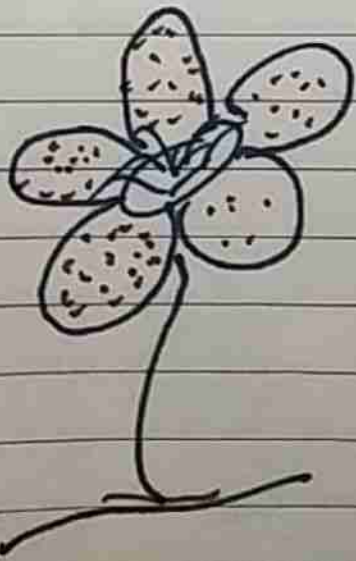
नाव - सानप सोनार्की संजय
वर्ग - D.Y.B.A

पर्यावरण प्रकल्प

भारतीय फुलशेती

मार्गदर्शक - प्रा. शिंदे पु.बी

2021 - 22

अनुक्रमिका

अ.क्र.	घटक	पृ.सं.
१	प्रस्तावना	१
२	पुस्तकशेती मध्य	१
३	प्रकार	१
४	निष्कर्ष	१

16/20

प्रस्तावना

झेंडू मोगरा पिकाचे वैशिष्ट्ये म्हणजे या पिकाचा कमरूपना म्हणजे कमी पाण्यावर व कोणत्याही जमिनीत येणारे फायदेशीर पीक आहे झेंडू हे पीक पूर्वाच्या ठिकाणी जास्त विकले जाते झुलगातीला उगलेले फुले कळी वरून नयेसाठी कळी अवस्थेतच उडवत त्यामुळे माडाची शाखीयगाठ चांगली होईल झेंडूची फुले पूर्व ठमलेली अवस्थेत उडवित सुरू होण्याचा काळावधी 2.5 ते 3 महिने वाजारभाकाचा अंदाज घ्यावा झेंडूची फुले माडावर 5 ते 6 दिवस डाकनात खताची पहिली मात्रा लागवडी नंतर 100-15 दिवसांनी ट्रांगोद्वारे 19:19:19 / नत्र: पात्याश: र-फुवद्र 12.500 किलो खताची पुसरी मात्रा फुले निघण्यास सुरुवात झाल्यावर ट्रांगोद्वारे 10:26:26 / नत्र: पात्याश: र-फुवद्र 25 किलो पाणी पावसाळा सोडता तसे जमिनीच्या प्रकारानुसार पाणी घ्यावे पावसाळ्यात पाणी साचणार नाही याची काळजी घ्यावी जमिनीच्या प्रकारानुसार तापसा परिस्थितीत सुरुपूर्वी मिश्रणी झाल्यावर पाणी घ्यावे परंतु सधेे सांखी मध्ये पाऊस नसताना 8 दिवसांच्या अंतराने पाणी घ्यावे खत दिल्यानंतर पाणी घ्यावे. झाडाला काळी उगलोपासून फुले पोसण्याच्या काळत पाणी कमी पडू देऊ नये महाराष्ट्रातील हवामानावर हे पीक रोवा येते मात्र इकडम जोषाचा पाऊस, कडु उन व कडक थंडी या पिकाला मानवत नाही. हानिक्या ते मध्यम जमिनीत अरपूर फुले व वेळेवर मार्केट हंगाम य गोष्टी साध्य होतात, तर भारी काळ्या जमिनीत माडाच्या विस्ताराने फुलाच्या हंगाम लांबता व उत्पादनावर ही परिणाम होत

ATTESTED
Dable
Principal

फूलशेती का क्वाली ?

गाामीन मागत रोजगाराच्या साधना ची कमतरता आहे. दलव्या प्रतीची खंडीत जमीन आहे शेती हे प्रमुख जीवन उपजीविकेचे साधन आहे. शेतीचे कमी होत जाणारे क्षेत्र कृषी मालाची कमी उत्पादकता व जास्तीचा उत्पादन खर्च वैश्ववशाची बाजारवेढ्यामुळे शेती व पयद्याने लहान शेतकरी अडचणीत येत आहे अडनिवर्तनासाठी स्थलांतरण्याची वेळ लहान शेतक्यावर येते अशा परिस्थिती मध्ये कमी क्षेत्रात कमी उत्पादन खर्चात नियमित उत्पन्न मिळते त्यामुळे शेतक्यांचे आर्थिक स्तर व जीवनमान उपावण्यास महत होते.

फूलशेती -

फूल या पिकाची व्यापारी युट्टीकोण ठेवून केलेली शेती ह्या मध्ये फुले विकून व्यापासून पैसे मिळवणे हा मुख्य उद्देश असतो.

फूलशेतीचे प्रकार

1. बहुवार्षिक - वर्षभर - मोगरा (बंगालीवी), गुलाब, निशिंगंध (गुलबडी) इ.
2. हंगामी - एक वर्षाच्या आत - झेंडू, बॉलेरडीया (बिजली) अँस्टर, शींगी

फूलशेती फायदे

- 1) शाश्वत उपजीविकेसाठी लाभदायक
- 2) पारंपारिक पिकांना जोडू देऊन वर्षभर उत्पन्न मिळते
- 3) कमी लागत जासा उत्पन्न मिळते.
- 4) स्थलांतर करणे लागत नाही, गावातच पैसा मिळते

फूलशेतीसाठी साठी आवश्यक गोष्टी

- 1) शेतीच्या कामाचा नियमितपणा
- 2) मर्यादित पाण्याची (संरक्षित सिंचन) व्यवस्था

ATTESTED
Principal

फूलशोभी लागवड

1. लागवड झरी व ओरंवे पध्दतीने केव्यामुळे खानीत फायदे होतात
2. फूलझाडाना पाणी योग्य प्रकारे मिळते.
3. तग जास्त होत नाहीत
4. फूलशोभी क्षेत्रांमध्ये फवारणी व फुल नोडणी कमीवेळत पांगव्या प्रकारे करता येते.
5. आदर्श फुलशोभी क्षेत्र ठोण्यास मदत होते

मैंगू भांगवड

दृगमान : महाराष्ट्रातील दृगमानावर हे पीक होता येते, मात्र एकदम जोराचा पाऊस, कडक उन्हा व कडक थंडी या पिळाला मानवत नाही.

जमिन : दृगक्या ते मध्यम जमिनीत भरपूर फुले व वेळेवर मार्केट हंगाम या गोष्टी साध्य होतात, तर भांगी काक्या जमिनीत झाडाच्या विस्ताराने फुलाच्या हंगाम लांबता व उत्पादनावर ही परिणाम होते.

पूर्वमशागत :- उभी झाडवी नांगरणी करून शेणखत/गांडूखत भर खत म्ठवून टाकावे व नंतर जमिन सपाट करून ही न फुटावर सरी पाडावी

हंगाम :- जुलै-ऑगस्ट जानेवारी-फेब्रु वृसरा-यिवाळी सणाचा तारखेचा अंदाज होऊन लागवड करावी. लागवड केल्यापासून 40 ते 60 दिवसात फुले तोंडवीला येतात. झेडुची व्यापारी तळावरील लागवड करवना रोपवाटीकेंत रोपे तयार करूनच लागवड करावी

पूर्व मशागत : झाडवी : उभी लागवड करून घ्यावी. शेणखत/गांडूखत भर खत म्ठवून टाकावे. जमिन सपाट करून घ्यावी. नंतर भर सरी पाडावी

Principal

बिघाने ५० गुंठे क्षेत्र :-

आफ्रीकन इबल टाईप - ५० गुंठे कलकल

मेंदू २५०० रोपे

रोपवाटीका :

घुंटीची लागवड जेव्हा आपण व्यापारी तत्वावर करतो तेव्हा अगोदर रोपवाटीके मध्ये रोपे तयार करून घ्यावेत. लागवडीसाठी गाही वाफेचे अंतर साधारण ३ मिटर लांबी मिटर रुंद व २० से.मी. उंचीचे (लांबी रुंदीची स्थितीनुसार का जास्त होऊ शकते) गाही वाफेचे कडेने पाणी देण्यासाठी पाट सोडावे.

गाही वाफ्यात ५० कि. गारूळत टाकारे वाफ्याच्या कडेने लीडेन पावडर टाकावी. त्यामुळे मुंग्या वाफ्यातून नगोव. गाही वाफ्यावर २-३ से.मी. खोलाच्या रेंवा पडून घ्यात ही टाकारे नेंव पाणी घ्यावे. रोपे साधारण ५६ ते २० से.मी. उंचीची घाल्यावर वाफ्याकून काढून त्याच स्थिती लागवड. लागवडीसाठी रोपे अखंड्याची असतात.

पाणी : पावसाळा सोडला तर जमिनीच्या प्रकरानुसार पाणी घ्याय पावसाळ्यात पाणी साचणार नाही याची काळजी घ्यावी. जमिनीच्या प्रकरानुसार वाफसा परिस्थितीत खुरपणी

निंदनी झाल्यावर पानी द्यावे. परंतु सप्टें-ऑक्टो. मध्ये पाऊस नसताना 8 दिवसांच्या अंतराने पानी द्यावे खत हिल्यानंतर पानी द्यावे. झाडाला काळी आनीपासून फुले पौसण्याच्या काळत पानी कमी पडू देऊ नये.

खत :

खालीलप्रमाणे मात्रे मध्ये खते हिल्यास फुले फुले होऊन वजनदार निघतात. उत्पादन सुरू होण्याचा काळावधी 25. ते 3 महिने

खताची वहिमी मात्रा	खताची फुसरी मात्रा
भागावडी नंतर 100-15	फुले निघण्यास सुरुवात
दिवसांनी- हाणेदार 19:19:19%	माळ्यावर हाणेदार 10:26:26
नत्र: पाल्माश: स्फुरक 12.500	% नत्र: पाल्माश स्फुरक
किंती	25 किंती

भागावडी नंतरची गिगा:

सुरवातीच्या काळत भागावडी खालीलप्रमाणे होणे गरजेचे आहे.

सुरुवातीला झालेले फुले (कळी) दुरु गये त्यासाठी कळी अवस्थेतच तीडारित त्यामुळे झाडाची शाखीयता चांगली होईल फुटवा होण्यास व वाढण्यास मदत होते.

फुलांची काढणी :

मेढूची फुले पूर्ण ठमलेली आवस्थेत तीडारित सुरु होण्याचा कालावधी 2.5 ते 3 महिने, बालपभावाचा अंदाज घ्यायला मेढूची फुले झाडावर 5 ते 6 हिस साकतात

उत्पादन :

तपशील	माहिती
क्षेत्र	10 गुठे (1000 चौ. मी)
विद्याणे	10 हेम
शेपे	3000
नारासरी उत्पन्न इंगाम	1000 किलो
हर प्रति किलो	10 रू
एकत्रित उत्पन्न वर्ष	10,000 रू

रोग व कीट नियंत्रण

कीट	नियंत्रण
लाल कीट	कषाटे 20 मिली + चाथोबीट 30 ग्रॅम प्रति 1.5 ली पाणी
केसाळ अळी	क्युराक्सेन 30 मिली प्रति 1.5 ली पाणी
रोग	नियंत्रण
मुळ्हुन-झाडे सुकून जातात व शेवटी मरतात	पाणी त्रेडोमिअम 1.5 ग्रॅम प्रति ली. पाण्यात एकत्रित करून नंतर झाडाची आंबळणी करावी

पूर्ण राठ झालेला व फुले तोंडणीस येवूये क्षेत्र

मोगरा लागवड

मोगराच्या झाडाचे आयुष्य १०-१२ वर्ष असते. झाड इकहा लागवले नियमित उपजन्म मिळते. मोगराच्या फुलांचा उपयोग भाजणेत दार, दुग्, मुख, भाजणे, वेव्या व देवपूजेत सर्वत्र विस्तृत प्रमाणावर होतो.

हवामान :

कोरडे, मध्यम तापमान अशा हवेत फुलांचा चांगला प्रज्म मिळतो. कोरडे हवामान, कमी प्रमाणात चंडी व भरपूर सूर्यप्रकाश याला चांगले मानवतात व फुलांचा उत्तम बहार येतो.

जमीन :-

पाव्यापा, निचरा होणारी असावी. अशा कोवल्याही जमिनीत पिक घेता येते. जमीन खोल खणून किंवा मांगवून प्रक व मुसमुशीत करणेत

लागवडीचा हंगाम :-

पावसाळ - जुलै - ऑगस्ट, हिवाळा - सप्टेंबर - ऑक्टोबर, उन्हाळ्यात लागवड करू नये

पूर्व मशागत :- जमीन सपाट करून ह्याही आडवी + वळी नागर करून ह्याही आवत ओळ करून ह्यावे

5 फुट अंतरावर सरी पावती सरी 45 से. मी. (हीड फुट) खोलकराती
 6 फुटावर एक पाटी शेणखत अखत म्हणून वग्नरावे.
 जमिनीच्या प्रकारानुसार पाणी घ्यावे. सरसरी पावसाळा मध्ये पाणी
 देण्याची गरज भासत नाही, दिवाळ्यात ह्या ते पंधरा दिवसातून
 एकदा, उन्हाळ्यात आठ दिवसातून एकदा पाणी घ्यावे वटार
 चालू असताना पाण्याचा तगण घडू देऊ नये.

खते - रासायनिक खतांना हे मिळ्यागळे प्रतिसाद देते.

मिळखत	खाताची मात्र पहिली 6 महिने नंतर 5 गुंठे साठी	खताची मात्र दुसरी : 12 महिने नंतर 5 गुंठे साठी
लागवडीचे वेळी प्रत्येक झाडाला 2 ते 2.5 कि लो चांगले कुजलेले शे णखत खडडा अखताना घ्यावे	साधारणपणे 12 किमी हाणेदार (19:19:19% नत्र : पालाश : स्फुर : स्फुर) प्रति झाड 60 ग्राम खत झाडा मोवती मीलाकार घ्यावे. खत माती झाड होणे गरजेचे आहे.	साधारणपणे 25 किमी हाणेदार (10:20:20% नत्र : पालाश : स्फुर प्रति झाड 120 ग्राम + 5.0 किमी मॅग्नेशियम सल्फेट प्रति झाड 25 ग्राम घ्यावे त्यामुळे वटार नियमित रहाण्यास मदत होते. फुट वा चांगला येतो.

लागवडी नंतरची निगा :

आंतर मशागत

शुद्धताची काळत लागवडी खालील क्षेत्रातथे ठण येऊ देऊ नयेत
 लगेच काढून टाकावे. झाडे मीठे झाड्यावर सावलीमुळे तग कमी
 येतात. जमीन कुष्टकी ने भुसभुसत करावी त्यामुळे जमिनीची
 मशागत होते.

भर देणे : सहा महिन्यांनंतर झाडाला मातीची भर घ्यावी. भर देण्यासाठी
 प्रत्येक झाडाला अर्धा किमी शेणखत वाडून खत खतांचा वटिला डीस दालावे
 व नंतर मातीची भर घ्यावी.

ह्या वेळीस खरी सरी मशीन माडे वरंघावर घेतील व झाडांच्या एका बाजूने पाणी देता येईल

छाटणी :

ते महिन्यांवर चारने नुसार झाडांची छाटणी करावी ज्यामध्ये
5 मुख्यतः पुण्याची फुले नसलेली कोवळी कांदी लांब वाटा असलेल
अशा कांदीची छाटणी झाडांच्या डीचीनुसार करावी. छाटणी झाल्या
बोलाच्या आकार येईल या प्रमाणे छाटणी करावी. यामुळे फुटणे जास्त
थेऊन उत्पन्नास फायदा होते.
मांगवड - (5 वृंढे क्षेत्रासाठी)

5 वाय 5 फूट लागवडी खाठी 200 रोप लागतील
 कमल पिश्याची व्यवस्थित टोडने कापून घ्यावी. प्रत्येक रोपाक
 माती फुटकार नाही याची काळजी घ्यावी. रोप लागवडी नंतर
 रोप झोवतीची माती हाताने व्यवस्थित झाडून घ्यावी.

पाणी

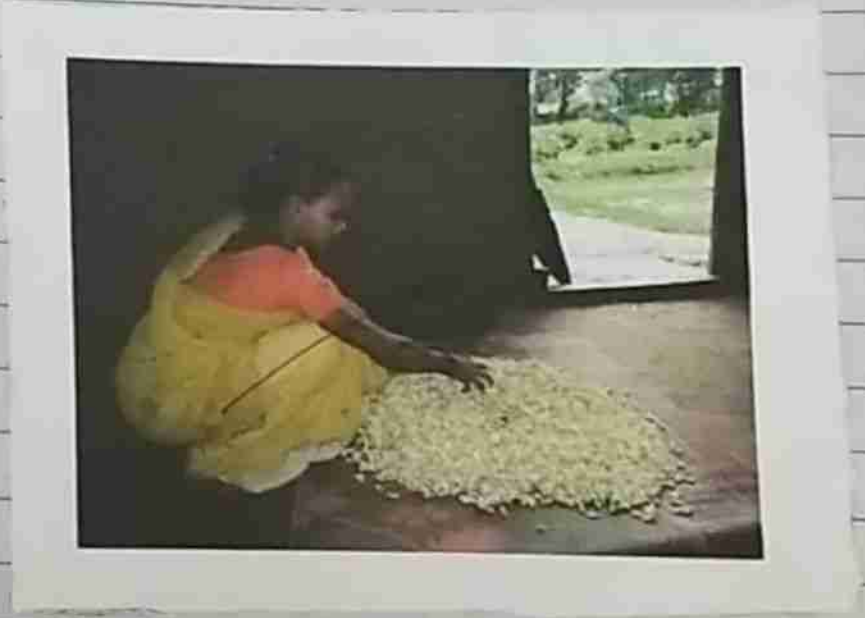
एक वर्ष नंतर पुर तीन महिनांनी बदाव कायम राहण्यासाठी हलक
टाटणी करावी. हीन वयनंतर नोव्हेंबर . डिसेंबर महिन्यात
खरड हाटणी करावी

धुान्नाची काढणी

उत्पादन सुरु होण्याचा काळ - 6-7 महिने, फुले हररोज सकळी लवकर काळी
अवस्थेत काढवीस सूर्योदय नंतर काळी फुलते ठरिशा वाढलेली फुले फुलतात
व व्यातीत सुगंध कमी होतो.

उत्पादन:

नपकील

क्षेत्र	भादिति
मोठारा झाडांची संख्या	5 ग्रुठे
मरासरी ठपण्न प्रति हिस	200 झाडे
एकूण ठपण्न [ठपण्चे]	0.750 ते 1.00 किलो
मरासरी ह्य प्रति किलो	200 ते 270 किलो
एकत्रित ठपण्न / वर्ष	160 रु
रोग व कीड नियंत्रण	32,000 ते 43,000 रु

कीड	नियंत्रण
फुलमिड वडवडु, मावा, कोकी	बोगरा [डायमिथायट] 15 मिली + 10 लीटर पाणी किंवा इमिडेन्सोप्रिट 3 मिली प्रति 10 लि पाणी किंवा अॅक्टरा [वायोमिन्ट्रॉल] 5 ग्रॅम प्रति 10 लि पाणी
पांढरी माशी	प्राइड 5 ग्रॅम + 10 लीटर पाणी किंवा मॅन्थाझाने 116 मिली + 10 लीटर पाणी किंवा
पाने खाणारी अकी	एकालक्स [क्विनालपास] 10 मिली + 10 लीटर पाणी
रोग	नियंत्रण
धुरी, कवपा	बारीसिटीन [कार्बेन्डाझिम 70 ग्रॅम + 10 लीटर पाणी किंवा]
	एम 45 मॅन्कोझेब 15 ग्रॅम + 10 लीटर पाणी

निवेदन - फुलबेती व्यवसायाचा अभ्यास करण्यासाठी मी
 भोंडू नागवड महाराष्ट्रातील हवामानावर हे पीक होता येते
 मात्र एकदम जोराचा पाऊस, कडक उन्हा व कडक थंडी या
 विकाराने मानवत नाही. या हंगाम जुलै, ऑगस्ट जानेवारी
 - फेब्रुवारी - दिवाळी सणाचा तारखेचा अंदाज घेऊन
 लागवड करावी

भोंडूची लागवड जेव्हा आपण व्यापारी तत्वावर
 करतो तेव्हा अगोष्ट रोपवाटीचे मध्ये रोपे तयार करून घ्यावे
 लागवडी साठी गाडी वाफेचे अंतर साधारण 3 मिटर साठे
 मिटर रंध व 20 शाखेत उपजीविकेसाठी लाभदायक
 पारंपारिक पिकांना जोडू देऊन वर्षभर उत्पन्न मिळते
 कमी जागेत जास्त उत्पन्न मिळते स्थलांतर
 करणे लागत नाही. झांगवय पैसा मिळते

प्रयत्नित पाण्याची संसृष्टी सिंचन व्यवस्था
 फुलबेती क्षेत्रामध्ये करावूनी व फुल रोडणी कमी वेळ
 पांगल्या प्रकारे करा येते आठवडा फुलबेती होण्यास
 मधुत होते महाराष्ट्रातील हवामानावर हे पीक होता
 येते मात्र एकदम जोराचा पाऊस, कडक उन्हा व
 कडक थंडी या विकाराने मानवत नाही. जानेवारी
 हांगवया ते प्रथम जाप्रीत भरपूर फुले व वेळोवेळ
 मार्केट हंगाम या गोष्टी साध्य होता. वर हंगाम
 जुलै - ऑगस्ट जानेवारी - फेब्रुवारी सणाचा
 तारखेचा अंदाज घेऊन लागवड करावी. लागवड
 केव्यापासून म० ते 60 दिवसात फुले रोडणीला
 येतात भोंडूची व्यापारी तत्वावरील लागवड करताना
 रोपवाटीचे रोपे तयार करूनच लागवड करावी
 शोणखत 7 गाडूखत सखत म्हणून वापरावे
 आक्रीकन इवले टाईप 10 ग्रॅम कलकता भोंडू 2500
 रोपे भोंडूची लागवड जेव्हा आपण व्यापारी तत्वावर
 करतो तेव्हा अगोष्ट रोपवाटीचे मध्ये रोपे तयार करून

JK Principal

Arts,Commerce,Science &Computer Science College Ashvi Kd

Class :- S.Y.B.Com

Subject :- Environmental Awareness

Academic year :- 2021-22 (Project List)

Sr.no	Student Name	Project name	signature
1	Andhale Amol Bhaskar	The impact of pollution on health care.	
2	Bondre Prajyot Balasaheb	Water pollution	
3	Borde Chetan Gorakh	The impact of pollution on health care	
4	Daradi Vilas Ashok	The impact of pollution on health care.	
5	Datir Prachi Bapu	The effects of air pollution on the food chain.	
6	Datir Shital Bhausaheb	The effects of air pollution on the food chain.	
7	Divate Shital Gitaram	How environmental pollution affects Arctic.	
8	Dongare Disha Dattatray	How environmental pollution affects Arctic.	
9	Elag Tushar Bhausaheb	How environmental pollution affects Arctic	
10	Gagare Pritam Ramesh	The impact of pollution on health care.	
11	Gaikwad Vishal Bhimraj	The impact of pollution on health care.	
12	Gavhane Sakshi Suhas	The impact of pollution on health care.	
13	Ghute Ganesh Shahadev	The effects of air pollution on the food chain.	
14	Giri Vishal Bhausaheb	The effects of air pollution on the food chain.	
15	Gite Ashwini Sanjay	The effects of air pollution on the food chain.	
16	Gite Vaibhav Balasaheb	The effects of air pollution on the food chain.	
17	Godage Rajnath Ramnath	Water pollution	
18	Hajare Nilesh Sopan	Water pollution	
19	Jadhav Aditya Sharad	Water pollution	
20	Jadhav Drushit Anil	Water pollution	
21	Jadhav Onkar Sambhaji	Noise pollution	

22	Jadhav Payal Dashrath	Noise pollution	
23	Jadhav Swanand Bhausahab	Noise pollution	
24	Jadhav Vikas Balasaheb	Noise pollution	
25	Jedgule Ashutosh Ravsaheb	Noise pollution	
26	Jondhale Tejas Ramrao	Air pollution	
27	Kadam Reshma Bhausahab	Air pollution	
28	Kadlag Akshay Rajendra	Air pollution	
29	Kahar Diksha Prakash	Air pollution	
30	Kasabe Rahul Sambhaji	Air pollution	
31	Kharat Akshada Pavlas	The effects of air pollution on the food chain.	
32	Khemnar Arti Bhausahab	The effects of air pollution on the food chain.	
33	Kolekar Gokul Dagadu	The effects of air pollution on the food chain.	
34	Lavande Shubham Shankar	The effects of air pollution on the food chain.	
35	More Monali Kailas	The impact of pollution on health care.	
36	Muntode Gaurav Agasti	The impact of pollution on health care.	
37	Pabal Avinash Manik	The impact of pollution on health care.	
38	Pathan Khalid Raju	Water pollution	
39	Pavade Shital Raghunath	The impact of pollution on health care.	
40	Pawade Dipali Somnath	Air pollution	
41	Pawar Sapana Vasant	Air pollution	
42	Sangale Kalyani Sanjay	Air pollution	
43	Sangale Swati Raosaheb	Noise pollution	
44	Sayyad Sahil Abdulla	Noise pollution	
45	Shaikh Muskan Khalil	Noise pollution	
46	Shepal Mahesh Kisan	The effects of air pollution on the food chain.	
47	Shinde Rohit Vilas	The effects of air pollution on the food chain.	
48	Shinde Shraddha Rajendra	The effects of air pollution on the food chain.	
49	Sose Kanchan Somnath	The effects of air pollution on the food chain.	
50	Tajane Nikita Vijay	Air pollution	
51	Talekar Aboli Sanjay	Noise pollution	
52	Tambe Akshay Kisan	Noise pollution	
53	Tambe Sanket Ravsaheb	Noise pollution	
54	Tambe Shalini Babasaheb	The effects of air pollution on the food chain.	
55	Varpe Vinayak Dattatray	The effects of air pollution on the food chain.	

 Head
 Department of Commerce
 ACS & Comp. Sci. College, Ashvi Kd.

Topic :

Topic :

Page : _____

Date : _____

डोंगरे दिशा दत्तात्रय

नाव

:-

वर्ग

:-

एस. वाय. बी. कॉम.

विषय

:-

पर्यावरण प्रकल्प

ठेजेरी क्र

:-

शाब्दिके नाव :- कुला, वाणिज्य, विज्ञान व
संगणकशास्त्र महाविद्यालय
आश्वी खुर्द ॥

प्रकल्प :- हवा (वायु)

प्रदूषणाचा विविध
घटकान्वित होणारा
परिणाम...

2021 - 2022

Topic :

Page : _____

Date : _____

Topic :

Page :

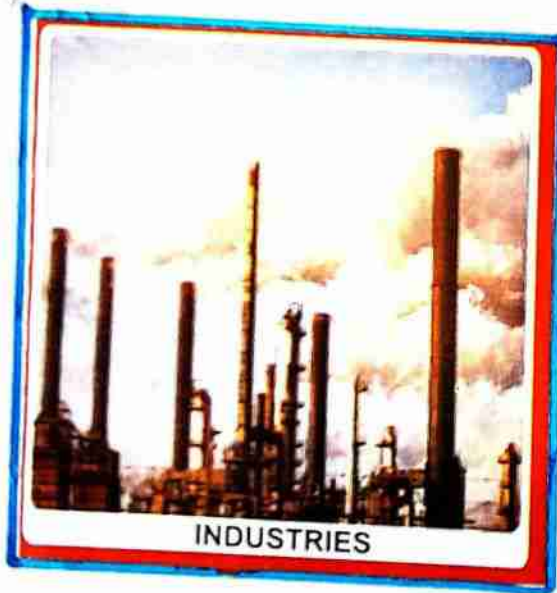
Date :

अनुक्रमणिका

क्र.	घटकांचे नाव	गुण	सही
१.	माहिती - हवा प्रदूषण [प्रास्ताविक]	५०००	५००
२.	प्रदूषक घटके.	५०००	५००
३.	हवामान बदलास जबाबदार घटक.	५०००	५००
४.	वायुप्रदूषणाचे स्रोत.	५०००	५००
५.	वायुप्रदूषणाचे आरोग्यावरील परिणाम.	५०००	५००
६.	हवामानाच्या वायुप्रदूषणावर परिणाम.	५०००	५००
७.	भारतातील वायुप्रदूषण.	५०००	५००

[ଶ୍ରୀମତୀ] ଟାଉନ୍ସମାନଙ୍କ - ବିକାଶ

କିଛି ଟାଉନ୍ସମାନଙ୍କ

କିଛି ଟାଉନ୍ସମାନଙ୍କ

କିଛି ଟାଉନ୍ସମାନଙ୍କ

କିଛି ଟାଉନ୍ସମାନଙ୍କ

କିଛି ଟାଉନ୍ସମାନଙ୍କ

କିଛି ଟାଉନ୍ସମାନଙ୍କ

Topic:

हवा प्रदूषण

Page:

Date:

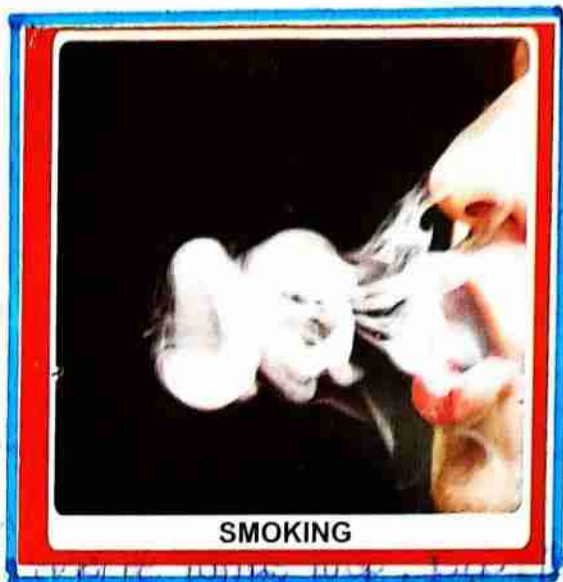

STEAM LOCOMOTIVE

१. माहिती:- [प्रास्ताविक]

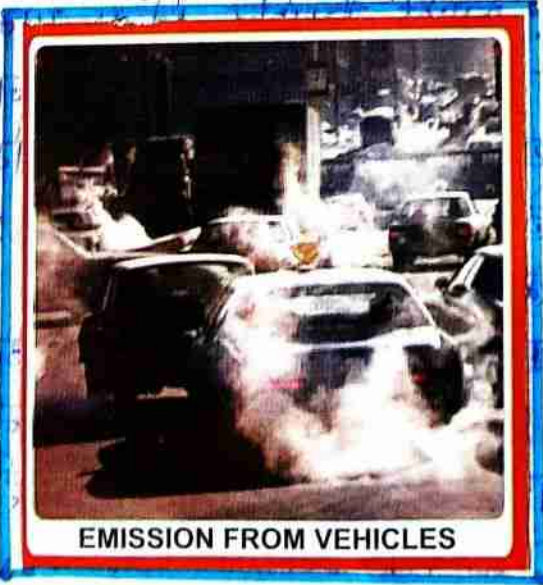
उभटवते तेव्हा वायु, कण आणि जैविक रेणुंचा समावेश असलेल्या पदार्थांची हानीकारक किंवा अत्याधिक प्रमाणात पृथ्वीच्या वातावरणामध्ये प्रवेश केला जातो. यामुळे मानवांमध्ये श्वेत, अॅलर्जी आणि मृत्यु देखील होऊ शकतात. हे इतर सजीवांना जसे की प्राणी आणि अन्न पिके यांस हानी पोहोचवू शकते. आणि नैसर्गिक किंवा मानव निर्मित पर्यावरण वातावरणास हानी पोहोचवू शकते. मानवी क्रिया आणि नैसर्गिक प्रक्रिया दोन्ही वायु प्रदूषण निर्माण करू शकतात. केवळ बाहेरील वायु प्रदूषणामुळे २.१[१][२]ते ४.२१ दशलक्ष अकाली लोकांचा मृत्यु होतात.

२०१४ जागतिक आरोग्य संघटनेच्या अहवालानुसार २०१२ मधील वायु प्रदूषणामुळे जगभरात सुमारे ७ दशलक्ष लोकांचा मृत्यु झाला होता, अंदाजे आंतरराष्ट्रीय ऊर्जा एजन्सीने प्रतिबध्दनी व्यक्त केली.

SMOKING

Handwritten text in Hindi, partially obscured by the images. The text appears to be a list or a series of notes related to environmental pollution. Some legible words include 'SMOKING', 'EMISSION FROM VEHICLES', and 'Pollution'. The text is written in a cursive style and is scattered around the two images.

EMISSION FROM VEHICLES

Topic :

Page :

Date :

वायुप्रदुषण म्हणजे वातावरणाचे मानवी आरोग्यास तसेच पर्यावरणाचा आविभाज्य भाग असलेले प्राणी, पक्षी, वनस्पती, जीवजंतु इत्यादींना हानिकारक असलेले घटक जेव्हा हवेमध्ये मिश्रण जातात तेव्हा वायुप्रदुषण झाल्याचे समजण्यात येते. फक्त मानवी आरोग्यास हानिकारक असलेले वातावरणातील घटक वायुप्रदुषणास जबाबदार आहेत, असे पूर्वी समजले जात असे. काळंतराने वायुप्रदुषणाची व्याख्या इतर प्राण्यांना, पक्ष्यांना व वनस्पतींना हानिकारक असलेल्या घटकांनाही लागू झाली.

सध्याच्या युगात हवामान बदलास जबाबदार असणारे घटक हे देखील वायुप्रदुषणाला कारणीभूत असल्याचे मानले जाते.

②. प्रदुषक घटके

नैसर्गिक हवेतील जे पदार्थ अथवा घटक मानवी, प्राणी, पक्षी, वनस्पती, उपयुक्त जंतु यांच्या आरोग्यास व जीवनास हानिकारक आहेत, तसेच जे हवामान बदलास कारणीभूत आहेत त्यांना प्रदुषक घटक असे म्हणतात.

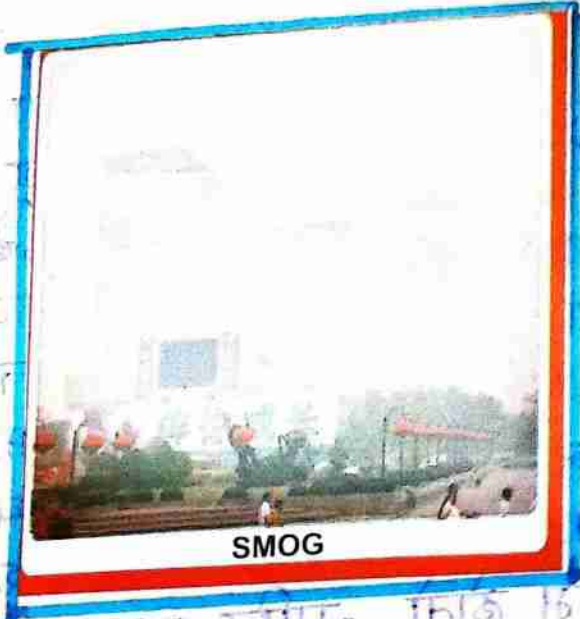
• सल्फर डायॉक्साईड (SO₂) :-

जेव्हा कोळसा किंवा पेट्रॉल जळते तेव्हा त्यांमध्ये असणाऱ्या गंधकाचे - सल्फरचा गंधी ऑक्सीडेशन होते व सल्फर डायॉक्साईड तयार होतो. सल्फर डायॉक्साईड पाण्यात लवकर विरकन जातो. जवळचेत सल्फर डायॉक्साईडचे प्रमाण जास्त झाले व त्या काळात पाऊस पडला तर त्याचे पाण्यामध्ये मिश्रण सल्फ्युरिक अम्ल तयार होते. यालाच अम्लधुमी पाऊस म्हणतात. अम्लधुमी पावसाने पिकांवरील मोठ्या प्रमाणावर परिणाम होतो. जमीन अम्लयुक्त होते व हळूहळू नापीक बनते. असल्या पावसाने त्यातल्या गंधकाचे इमाक्षीचे आयुष्य कमी होते.

• नायट्रोजन ऑक्साईड व डायॉक्साईड अम्ल (NO & NO₂) :-

आतिउच्च तापमानावर [१००० अंश सेल्सियस अथवा त्यापेक्षा जास्ती] जेव्हा ज्वलन होते त्यावेळेस हेतील नायट्रोजनचेही ज्वलन होऊन त्याचे नायट्रोजन ऑक्साईड व नंतर डायॉक्साईड बनते. मुख्यत्वे दुचाकी - चारचाकीच्या इंजिनमध्ये तापमान १००० पेक्षाही जास्त असते त्यामुळे नायट्रोजन ऑक्साईडची निर्मिती होऊन वाहनांच्या घुराड्यांमार्फत वायुप्रदूषण होते.

ਕਰਕੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ
 ਵਿਚਿਤਰਿਤਕਾਰ -
 ਸਿੱਧਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ
 ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸਦੇ ਨਾਲ
 ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ
 ਕੁਝ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ
 ਫਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦੇ
 ਹਨ।

SMOG

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ
 ਕਿ ਸਾਡੇ ਮਨ
 ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ
 ਫਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦੇ
 ਹਨ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਫਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ
 ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਫਲ
 ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦੇ
 ਹਨ।

SPACE SHUTTLE

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ
 ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ
 ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਫਲ
 ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦੇ
 ਹਨ।

Topic :

Page :

Date :

कार्बन मोनॉक्साईड (CO) :-

आरोब्यास अत्यंत घातक असा हा वायु अपूर्ण ज्वलनाने तयार होतो. वीटभ्रत्या, छोटे-छोटे तसेच मध्यम व मोठे वीजनिर्मितीसंच, वाहनांचीया इंजिने यांमधुन हा बाहेर पडतो. आपल्या शक्तामध्ये ऑक्सीजन वाहण्याचे काम करणारे हिमोग्लोबिनमध्ये ऑक्सीजन ऐवजी मिक्सवुन जातो व शरीरातील सर्व भागात पोहोचतो. त्यामुळे हा वायु अत्यंत विषारी असुन काही मिनिटे सातत्याने संपर्कित आल्यास मृत्युही ओढवु शकतो. कमी तापमाना-वरील (७०० अंश से किंवा त्यापेक्षा कमी) ज्वलन, तसेच ज्वलनासाठी पुरेशा ऑक्सीजनची कमतरता हे कार्बन मोनॉक्साईड तयार होण्याची कारणे आहेत.

Topic :

Page : _____

Date : _____

व्हीलेटाईल ऑर्गॅनिक कंपाऊंड (VOC) :-

विविध रसायने व शसायनिक उत्पादने थांच्या वापरने या उत्पादनांचे वाष्पीकरण होते व व्हीओसी तयार होतात. यातील काही घटक हे मानवी आरोग्यास सरळपणे घातक असतात. बहुतांशी काही सुरक्षित पण असतात.

बहुतांशी व्हीओसीचे सूर्यप्रकाशात ओझोनमध्ये रूपांतर होऊन जाते व ओझोन अंततः घातक प्रदुषक घटकाचे काम करतो. पेट्रोलपंपावरील गाडी भरताना उडणारे पेट्रोल, घराला रंग देताना थिन्स व ऑईलपेंटचा वापर इत्यादी गोष्टी वातावरणातील व्हीओसी वाढवतात.

वातावरणातील व्हीओसी कमी करण्यासाठी उघड्यावरील रसायनांच्या वापर टाळणे, शमाशतीसाठी व घरामध्ये पाण्यापासून बनवलेले नैसर्गिक रंग वापरणे, पेट्रोलपंपावर पेट्रोल भरण्याच्या पध्दतीत अमुबाग्र सुधारण करणे गरजेचे आहे.

Handwritten text in Hindi, partially obscured by the image.

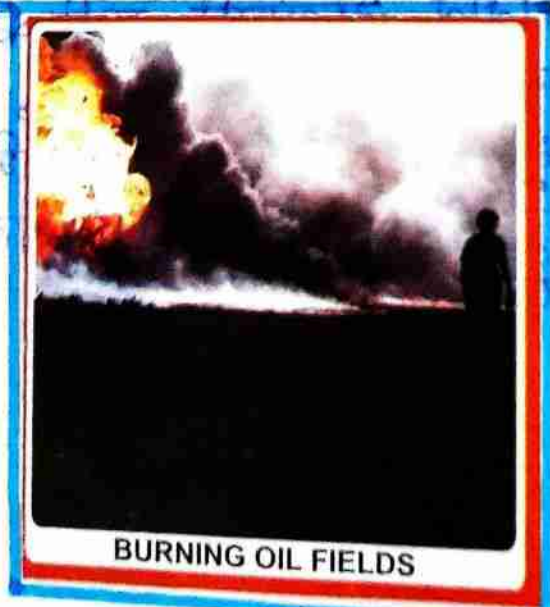

JET PLANE

Handwritten text in Hindi, partially obscured by the image.

Handwritten text in Hindi, partially obscured by the image.

Handwritten text in Hindi, partially obscured by the image.

BURNING OIL FIELDS

Handwritten text in Hindi, partially obscured by the image.

Topic :

Page :

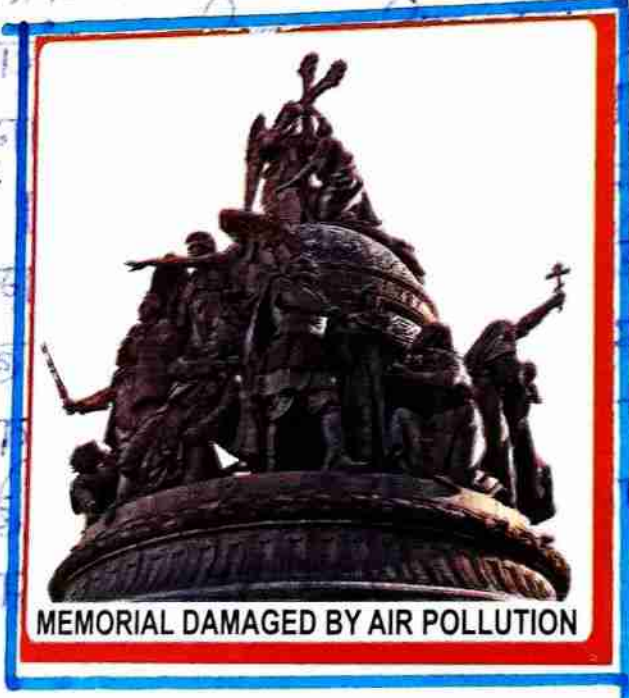
Date :

३. हवामान बदलास जबाबदार घटक

वरील प्रदुषण घटकांचे वातावरणातील वाढलेल्या प्रमाणाला बहुतांशी मानव जबाबदार आहे. या घटकांचा प्रभाव मानवी आरोग्यावर पटकन दिसून येतो. मात्र निसर्गातील काही घटक या प्रदुषक घटकांचे प्रमाण कमी करण्यात सातत्याने मदत करत असतात. वरील सर्व घटकांचा वातावरणात टिकून राहण्याची क्षमता काही मिनिटांपासून ते सहा महिन्यांपर्यंत असते. याचा अर्थ प्रदुषण रोखण्यासाठी उपाय योजना योजल्यास त्याचे परिणाम काही महिन्यातच दिसून येतात. परंतु खालील घटक हे वातावरणात दिसून येतात. कित्येक वर्षे, दशके, किंबहुना इतके शक्ये टिकून राहतात. व तेच घटक मुख्यत्वे हवामान बदलास जबाबदार आहेत.

एक प्रसिद्ध स्मारक का नुकसान

स्मारक का नुकसान जिसका कारण वायु प्रदूषण है।
 वायु प्रदूषण के कारण स्मारक के पत्थरों पर
 अम्लीय वर्षा पड़ती है। जिससे पत्थर का रंग
 बदल जाता है और पत्थर का ढाँचा भी नुकसान
 पहुँचता है। वायु प्रदूषण को नियंत्रित करने
 के लिए हमें वायु प्रदूषण को नियंत्रित करने
 के लिए हमें वायु प्रदूषण को नियंत्रित करने
 के लिए हमें वायु प्रदूषण को नियंत्रित करने

MEMORIAL DAMAGED BY AIR POLLUTION

Topic :

Page

Date

कार्बन डायॉक्साईड (CO_2) :-

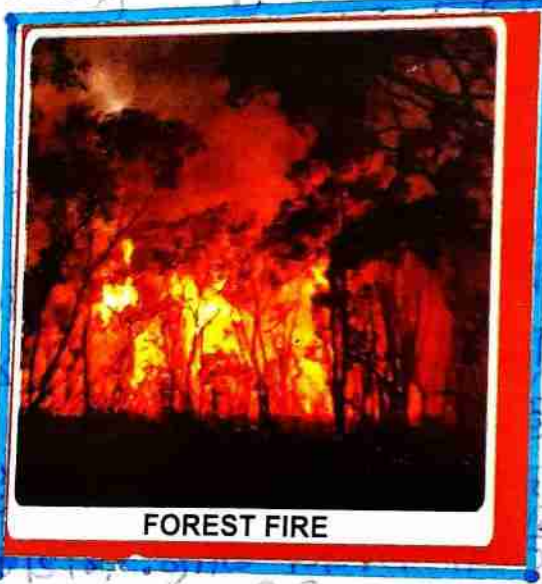
सह्याचा सर्वात चर्चित जाणारा विषय विषय जागतिक तापमानवाढ हे कार्बन डायॉक्साईडच्या उत्सर्जनामुळे होणारा परिणाम आहे. साधारणपणे १९९० पर्यंत कार्बन डायॉक्साईड हा प्रदूषक घटक मानला जात नव्हता कारण कोणत्याही ज्वलनाच्या अंतिम पदार्थ कार्बन डायॉक्साईडच असतो.

मिथेन (CH_4) :-

मिथेन हा देखील हरितगृह परिणाम दाखवणारा वायु आहे व कार्बन डायॉक्साईडपेक्षा २३ पटीने दुष्परिणामकारक आहे. कार्बन डायॉक्साईड खालोखाल मिथेनचे उत्सर्जन होत असल्याने साहजिकच त्याचे उत्सर्जन हा विषय आहे. मिथेनच्या उत्सर्जनाला मानव तसेच निसर्गही जबाबदार आहे.

अनेक जीवांच्या जैव रासायनिक प्रक्रियेत नैसर्गिकपणे मिथेन बाहेर पडतो.

...
 ...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...

Topic :

Page

Date

४. वायुप्रदूषणाचे स्त्रोत.

* नैसर्गिक स्त्रोत :-

• ज्वालामुखी = सल्फर डायॉक्साईड, इतर अनेक वायु व मोठ्या प्रमाणावरील धुलिकण.

• दलदली - मिथेन =

• नैसर्गिकरीत्या लागणारे जंगलातील वणवे कार्बन डायॉक्साईड व सुक्ष्म धुलिकण.

मानवनिर्मित स्त्रोत.

• वाहने = नायट्रोजन ऑक्साईड व डायॉक्साईड, व्हीओसी, कार्बन मोनॉक्साईड व डायॉक्साईड, सुक्ष्म व अतिसुक्ष्म धुलिकण,

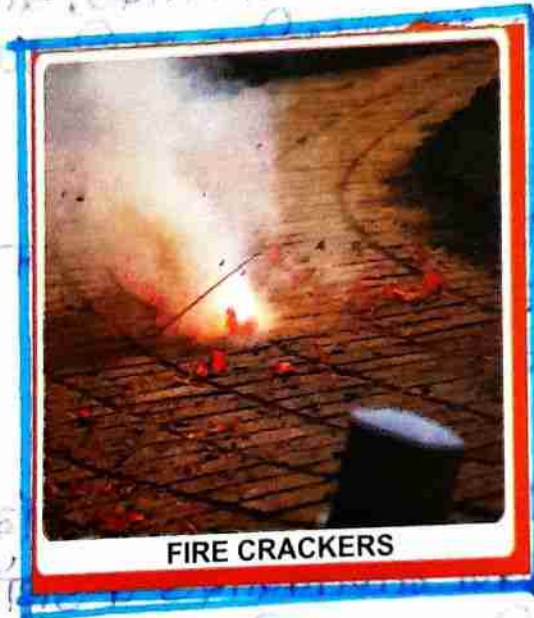
• कारखाने - व्हीओसी, कार्बन डायॉक्साईड,

• वीजनिर्मिती वा सिमेंट प्रकल्प - मोठ्या प्रमाणावर कार्बन डायॉक्साईड, सल्फर डायॉक्साईड, नायट्रोजन डायॉक्साईड, काजळी (सुक्ष्म धुलिकण)

• कचरा व सांडपाणी - मिथेन.

उत्तम प्रकार के डिब्बाकॉइटर इत्यादि

इत्यादि के लिए

FIRE CRACKERS

सामान्य रूप से

इत्यादि के लिए
इत्यादि के लिए
इत्यादि के लिए

इत्यादि के लिए
इत्यादि के लिए

इत्यादि के लिए
इत्यादि के लिए

इत्यादि के लिए, इत्यादि के लिए - इत्यादि के लिए
इत्यादि के लिए - इत्यादि के लिए, इत्यादि के लिए
इत्यादि के लिए, इत्यादि के लिए, इत्यादि के लिए
इत्यादि के लिए, इत्यादि के लिए, इत्यादि के लिए
(10 मिनट के लिए) इत्यादि के लिए
इत्यादि के लिए - इत्यादि के लिए

Topic :

Page : _____

Date : _____

- पेट्रोल पंप - व्हीओसी.
- शेती - शेतीजन्य उत्पादनातून तयार होणारे व्हीओसी, शेतामधील कामांमधून तयार होणारे द्युलिकण.
- नैसर्गिक कारणे - परागकण जे झाडांमुळे हवेत पसरतात.
- शेतात वापरल्या जाणाऱ्या नैसर्गिक तसेच रासायनिक खतांमुळे पाण्याचे प्रदूषण मोठ्या प्रमाणात होते.
- नदीत गुरे ठेरे धुणे, कपडे धुणे, अंधोळ करणे यामुळे देखील जलप्रदूषण होते.

परिणाम

५. आरोग्यावरील परिणाम

वायुप्रदूषणाच्या सर्वात घातक परिणाम श्वसन-संस्थेवर होतात. वर नमुद केल्याप्रमाणे विविध प्रदूषके घटके श्वसनसंस्थेवर हल्ला चढवतात. ओझोन; नायट्रोजन डायॉक्साईड हे फुफ्फुसांवर अतिशय घातक परिणाम करतात. ओझोन फुफ्फुसांमधील पेशींना नष्ट करून फुफ्फुसे कमजोर करता, त्यामुळे दमा वाढीस लागतो.

Topic :

Page

Date

० निसर्गातील इतर घटकांवर परिणाम

केवळ मनुष्यच नव्हे तर निसर्गातील इतर घटकांवर प्रदुषणाचे विपरीत परिणाम होतात.

सल्फर डायॉक्साईड व नायट्रोजन डायॉक्साईडमुळे अम्ब्लायमी पावसाची निर्मिती होते व त्याचे विपरीत परिणाम जमीनीवर व पिकांवर होतो. शेतातील पीक उदा., गहू, ज्वारी इतर खराब होतात असे निदर्शनात आले आहे.

६० हवामानाचा वायुप्रदुषणावर परिणाम

Topic :

Page

Date

वायु प्रदूषण कमी जास्त होण्यात हवामानाच्या
रूपच प्रभाव असतो. जागीनीवरील तापमान हवेतील
तापमान ; वातावरणातील वरच्या भागातील
तापमान इत्यादी प्रदूषण पसरवण्यात किंवा
एकवटप्यात महत्त्वाची कामागिरी बजावतात.
वाऱ्याचा वेग व दिशा हे त्यांत महत्त्वाचे घटक
ठरतात.

उदाः

मुंबईमध्ये प्रदूषक घटकांची निर्मिती जास्त
असूनही प्रदूषणाची पातळी पुण्यापेक्षा खरीच
कमी असते. मुंबईतील प्रदूषण समुद्रावरील
वाऱ्यांमुळे बऱ्याच प्रमाणात वाहून जाते तर पुण्याच्या
सभोवतालच्या टेकड्यांमुळे वाहून जाण्यात
अडथळा येत असल्याने पुण्यात प्रदूषणाची पातळी
जास्त असते. तसेच काही ठिकाणी प्रदूषण ही त
नसतानाही वाऱ्यावरोबर दुसऱ्या ठिकाणांहुन प्रदूषण
वाहून येते व स्त्रोतांची जागा प्रदूषणमुक्त राहून सभोव-
तालचा परिसर प्रदूषणमय होऊन जातो. उदाः साखर
कारखान्यां जवळचा परिसर.

Topic :

Page

Date

⑥. भारतातील वायुप्रदूषण

भारतात गेल्या काही वर्षात वाढनांद्या
संख्येत प्रचंड वाढ झाल्याने अतिशुद्धम धुलिकणांचा
प्रमाणात प्रचंड वाढ झाली आहे. शास्त्रीय नियम-
कालिकांत प्रकाशित झालेल्या माहितीनुसार
शहरीतील १० मायक्रोमीटर पेक्षा लहान कणांत
२.५ मायक्रोमीटर पेक्षा लहान कणांचे प्रमाण
७० टक्यांपेक्षाही जास्त आहे. हे प्रमाण दोन तीन
दशकांपूर्वी ५ टक्यांपेक्षाही कमी होते.

भारतातील सर्वच मोठी शहरे या प्रदूषणाच्या
विषयात असून दिल्ली, कानपूर, पुणे,
बंगलोर ही शहरे जगातील सर्वाधिक प्रदूषित
शहरांत मोडतात.

Topic :

Page :

Date :

निष्कृष

या प्रकल्पाद्वारे आपण समजू शकतो, की आता वायुप्रदूषण त्याच्या सर्वात मोठ्या हातावर आहे. व त्यांचे अनेक घटक परिणाम मानववर व तसेच निसर्गातील प्रत्येक घटकांवर होत आहे. व निसर्गातील किंवा निसर्गातही काही बदल यामुळे घडत आहेत, कीजे बदल पृथ्वीसहित व येथील जीवसृष्टीतील घातक आहेत. यातील एक बदल म्हणजे जागतिक तापमानावर होणारा मोठा बदल. यामुळे वातावरणातील वायूचा समतोलही आता बिघडत आहे. वातावरणातील विविध घटक पुढील आहेत.

① नायट्रोजन :- 79.20 %.

② ऑक्सीजन :- 20.60 %.

③ CO₂ :- 0.20 %.

④ इतर :- कमी प्रमाणात.

उदा., सल्फर डायॉक्साईड यामध्ये कार्बन डायॉक्साईडचे प्रमाण हे अपायाने वाढत आहे. कार्बन डायॉक्साईडचे प्रमाण ही वायु द्युप कमी प्रमाणात असुनही अतिशय मोठा व हानिकारक आहे.

Scanned

Scanned

प्रकल्पाचे सादरीकरण

हा प्रकल्प तयार करताना त्याची माहिती मिळवितांना मी निरीक्षण पद्धतीचा वापर केला व जो निदर्शनास आला, ते नमूद केले आहे. या प्रकल्पातून मी अनेक शिक्षकांची मदत घेतली व तसेच इंटरनेटचा वापर करून काही माहिती मिळविली, मी मिळविलेली वायुप्रदूषणाची माहिती पुढील प्रमाणे - [सांख्यिकीय माहिती].

① कर्बन डायॉक्साईडचे उत्सर्जन (प्रती वर्ष)

देश	प्रमाण (करोड मध्ये)
अमेरिका	2.600
चीन	2.660
भारत	800
जपान	346
जर्मनी	226

② वायु प्रदूषणामुळे 2012 ते 2019 दरम्यान लोकांचे आकर्षित मृत्यु होतात.

③ 2012 मध्ये सुमारे 6 दशलक्ष लोकांचा जगभरात वायुप्रदूषणामुळे मृत्यु झाला.

Seen

Topic _____

Date _____

Flowers

colours

Flowers

GOLD

LOKNETE DR. BALASAHEB VIKHE PATIL
(PADMA BHUSHAN AWARDEE)
PRAVARA RURAL EDUCATION SOCIETY'S
**ARTS, COMMERCE, SCIENCE &
COMPUTER SCIENCE COLLEGE**
ASHVI KD

Science Faculty
S. Y. BSc. Environmental Project 2021-22

Sr.No	Student Name	Project Name
1.	Amale Akansha Bhanudas	Pollution of Spraying pesticide
2.	Amale Tejasvita Kailas	Medicinal plant
3.	Andhale Sanchit Vilas	Noise Pollution
4.	Anjankar Kaveri Dharmaraj	Noise Pollution
5.	Barde Komal Laxman	Noise Pollution
6.	Barde Vaibhav Nivrutti	Pollution
7.	Bhand Rushikesh Navnath	Air Pollution
8.	Bhosale Shubham Anton	Pollution
9.	Borude Pooja Suresh	Medicinal Plant
10.	Burkul Pooja Pandurang	Air Pollution
11.	Chaudhari Pratik Bhausaheb	Noise Pollution
12.	Chaudhari Sarika Bhausaheb	Pollution
13.	Datir Anuja Kailas	Insect pest
14.	Datir Paresh Suryabhan	Noise Pollution
15.	Datir Umesh Laxman	Medicinal Plant
16.	Datrak Abhishek Ramesh	Insect
17.	Dengale Tushar Venunath	Medicinal Plant
18.	Dighe Shubhangi Ravsaheb	Pollution Soil ,Water
19.	Dongare Pornima Maruti	Medicinal Plant
20.	Gade Sujeet Ramesh	Noise Pollution
21.	Gaikar Shubham Rajendra	Medicinal Plant
22.	Gaikwad Dattaprasad Bhausaheb	Water Pollution
23.	Gaikwad Jayshri Raghunath	Medicinal Plant
24.	Gaikwad Nilesh Kailash	Global Warming
25.	Ghuge Rupali Pandurang	Air pollution
26.	Ghuge Shital Bhikaji	Pollution
27.	Gite Nikita Arjun	Medicinal Plant
28.	Gite Pratiksha Shantaram	Air pollution
29.	Halnar Pratima Ramnath	Source of energy
30.	Jarhad Vasudha Dadapatil	Pollution
31.	Joshi Sakshi Vijay	Pollution
32.	Joshi Satvik Machhindra	Rain Water
33.	Joshi Swati Balasaheb	Water pollution
34.	Kadam Vishal Balu	Noise pollution
35.	Kale Nikita Raosaheb	Water Pollution
36.	Kamble Sahil Nivrutti	Pollution

Affiliated to Savitribai Phule Pune University, Pune
(I.D.No.PU/AN./ACS & CS /066/2001) Phone (02425) 240051 Fax : 02425 - 240051

Tal. Sangamner, Dist. Ahmednagar, Pin - 413 738
Email ID : ashvicollege@pravara.in Web : www.pravara.in/acsbcs ashwi

LOKNETE DR. BALASAHEB VIKHE PATIL
(PADMA BHUSHAN AWARDEE)
PRAVARA RURAL EDUCATION SOCIETY'S
**ARTS, COMMERCE, SCIENCE &
COMPUTER SCIENCE COLLEGE**
ASHVI KD

37.	Kangane Sagar Gajanan	Pollution
38.	Khaladkar Suraj Nandkumar	Water Pollution
39.	Khamkar Hrishikesh Bhagwan	Pollution
40.	Lambhate Santosh Namdev	All pollution
41.	Magar Neha Pravin	Plastic Recycling
42.	Mandhare Rutuja Sanjay	Insect
43.	Nagare Nikita Sampat	Pollution
44.	Nagare Sagar Gangaram	Pollution
45.	Nagare Sanika Sanjay	Water pollution
46.	Pabal Raunak Sahebrao	Light pollution
47.	Pansare Swati Digambar	Disaster Management
48.	Patole Bebitai Ramnath	Rain water
49.	Patole Krishna Popat	Air pollution
50.	Puri Ashwini Bharat	Air Pollution
51.	Sabale Disha Ashok	Noise pollution
52.	Sanap Akanksha Bajirao	Noise Pollution
53.	Sanap Vaibhav Somnath	Noise pollution
54.	Sangale Sagar Sanjay	Air pollution
55.	Sangale Saurabh Sachin	Water Pollution
56.	Sathe Sunaina Pappu	Pollution
57.	Shinde Krutika Kailas	Noise pollution
58.	Shinde Nikita Ganpat	Air pollution
59.	Sose Sonal Sanjay	Air pollution
60.	Sul Rahul Maruti	Rain water Harvesting
61.	Suryawanshi Shraddha Ramesh	Medicinal plant
62.	Tajane Lalita Rajendra	Pollution
63.	Tajane Rutuja Balasaheb	Pollution
64.	Talekar Vrishali Trimbak	Medicinal Plant
65.	Varpe Rupali Suresh	Air pollution
66.	Varpe Samir Suresh	Air Pollution
67.	Wagh Rahul Ranganath	Pollution of Spraying pesticide
68.	Walunj Rushikesh Sunil	Medicinal plant

Dable
for Principal
Pravara Rural Education Society's
Arts, Commerce, Science & Computer
Science College, Ashvi Kd.
Tal. Sangamner, Dist. A. Nagar, Pin- 413738

Affiliated to Savitribai Phule Pune University, Pune
(I.D.No.PU/AN./ACS & CS /066/2001) Phone (02425) 240051 Fax : 02425 - 240051

Tal. Sangamner, Dist. Ahmednagar, Pin - 413 738
Email ID : ashvicollege@pravara.in Web : www.pravara.in/acsbcs ashwi

Name :- Sathe

Sunaina Pappu

Class :- SYBSC

Subject :- Environmental

Awariness

Topic :- Types of Pollution.

Int. Examiner

Ext. Examiner

Department of Zoology

① Soil Pollution

Soil pollution is defined as the presence of toxic chemicals (pollutants of contamination) in soil in high enough concentration to pose a risk to human health & the ecosystem.

- Soil is the uppermost layer of the earth's surface which is the foundation of essential environmental functions.
 - Drinkable underground water is also possible because the soil layer acts as a filter and a source of essential nutrients to the water.
 - Soil also plays a significant role in regulating the earth's temp. to make it livable.
 - A soil pollutant is an agent that degrades the quality, composition, mineral quantity of the soil.
 - It is typically caused by industrial activity, agricultural chemicals or improper disposal of waste.
- * Prevention & measure control of soil pollution.
- Use of pesticide should be minimized.
 - Use of fertilizers should be judicious.
 - Cropping technique should be improved to prevent growth of weeds.

POLLUTION - PESTICIDE

POLLUTION - FOREST CUTTING

② Air Pollution.

Air pollution is a mixture of solid particles and gases in the air.

When ozone forms air pollution, it's also called smog. Some air pollutants are poisonous.

* Types of Air pollution -

- Particulate matter.
- Nitrogen dioxide.
- Ozone
- Sulphur dioxide (SO_2).

* The main causes of air pollution can be categorised by source.

Mobile - Cars, buses, planes, trucks and trains.

Stationary - Power plant, oil refineries, industrial facilities / factories.

Area - Agricultural areas, cities and wood burning fireplaces.

Natural - Wind-blown dust - Wildfires & volcanoes.

AIR POLLUTION - VOLCANO

AIR POLLUTION - FACTORY

AIR POLLUTION - ACID PLANT

AIR POLLUTION - DUST

AIR POLLUTION - DIWALI CRACKERS

③ Water Pollution

Water pollution is the contamination of water sources by substances which make the water unusable for drinking, cooking, cleaning, swimming and other activities.

Types of Water pollution-

- Chemical pollution.
- Ground water pollution.
- Microbiological pollution
- Nutrient pollution
- Oxygen - desiccation pollution.
- Surface Water pollution.

* Effect of Water pollution-

It is toxic water that cannot be drunk or used for essential purpose like agriculture, and also causes disease like

Diarrhea.

Cholera

Dysentery

Typhoid

Polomyelitis.

WATER POLLUTION - OIL SPILL

WATER POLLUTION - DRAINAGE

④ Noise Pollution.

Noise pollution can be defined as any disturbing or unwanted noise that interferes or harms humans or wildlife.

Although noise constantly surrounds us noise pollution, generally receives less attention than water quality issues because it cannot be seen, tasted or smelled.

* Types -

- Transport noise
- Neighbourhood noise
- Industrial noise.

* Causes -

- Traffic noise -
- Traffic noise accounts for most polluting noise in cities.
- Air traffic noise
- Construction sites
- Catering & night life.
- Animals.

NOISE POLLUTION

⑤ Waste Pollution

It is caused by the mismanagement of solid waste from human & their activities, waste collectors & waste disposal contractors.

The effect of this type pollution is the spread of harmful bacteria in the surroundings, as well as obnoxious odors which will also end up air-pollution.

* Different Types of Waste -

• Liquid Waste -

Liquid waste is frequently found both in households as well as in industries.

• Organic waste -

Organic waste is common household waste.

• Recyclable Rubbish

• Hazardous waste

* Effect -

- Many effect directly in many ecosystem & species.

- Poor waste management contributes to climate change & air pollution.

Head
Department of Zoology
ACS & Comp.Sci. College, Ashvi Kd.

Subject Incharge

NO USE OF PLASTIC BAG

RECYCLING OF GARBAGE

GARBAGE CLEANING

POLLUTION - GARBAGE